

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 21. august 2023
(OR. en)

12391/23

AGRI 469
AGRIFIN 99
AGRIORG 96
AGRILEG 162
DELECT 112

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	21. august 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	C(2023) 5448 final
Teema:	KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../..., 17.8.2023, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 turustamisstandardite osas puu- ja köögiviljasektoris, teatavate töödeldud puu- ja köögiviljatoodete puhul ja banaanisektoris ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 1666/1999 ning komisjoni rakendusmäärused (EL) nr 543/2011 ja (EL) nr 1333/2011

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2023) 5448 final.

Lisatud: C(2023) 5448 final

Brüssel, 17.8.2023
C(2023) 5448 final

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

17.8.2023,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 turustamisstandardite osas puu- ja köögiviljasektoris, teatavate töödeldud puu- ja köögiviljatoodete puhul ja banaanisektoris ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 1666/1999 ning komisjoni rakendusmäärused (EL) nr 543/2011 ja (EL) nr 1333/2011

SELETUSKIRI

1. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI TAUST

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ühise turukorralduse määrus), on sätestatud puu- ja köögivilja- ning banaanisektori turustamisstandardeid käsitlevad eeskirjad. Määrusega on antud komisjonile ka õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte turustamisstandardite kohta kõnealustes sektorites.

Käesoleva delegeeritud õigusakti eesmärk on viia puu- ja köögiviljade ning banaanide turustamisstandardeid käsitlevad kehtivad komisjoni määrused vastavusse ühise turukorralduse määruse volitustega, mis põhinevad Lissaboni lepinguga kehtestatud volituste õigusraamistikul. Need volitused koosnevad osaliselt delegeeritud volitustest ja osaliselt rakendamisolulitustest. Seepärast tuleks komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 543/2011, komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1333/2011 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1666/1999 kehtetuks tunnistada ning asendada delegeeritud õigusaktiga ja rakendusaktiga kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 290 ja 291.

Käesoleva delegeeritud õigusakti teine eesmärk on lähtuda strateegia „Talust taldrikule“ eesmärkidest, eelkõige selles, mis puudutab tarbijate paremat teavitamist ja toidu raiskamise vähendamist. Samuti pakub see võimalust eeskirju ajakohastada ja lihtsustada, ühendades puu- ja köögivilju käsitlevad õigusaktid banaanide ja kuivatatud viinamarju käsitlevate õigusaktidega ning jätta välja aegunud sätted.

Samuti muudetakse käesoleva delegeeritud õigusaktiga kehtivaid turustamisstandardeid, et kajastada ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) kvaliteedistandardite mitut muudatust. Eelkõige selleks, et vältida tarbetuid kaubandustõkkeid, tuleks maasikaid käsitlevad konkreetsed standardid viia kooskõlla ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni standarditega.

Käesoleva delegeeritud õigusakti vastuvõtmisel ei ole finantsmõju.

2. ÕIGUSAKTI VASTUVÕTMISELE EELNENUD KONSULTEERIMINE

Ühise turukorralduse määruse kohaselt asutatud põllumajandusturgude eksperdirühmas, mis käsitleb üksikasju, mis kuuluvad ühise turukorralduse ühtse määruse alla (allrühm: aiandustooted), 23. septembril 2022, 26. oktoobril 2022, 22. novembril 2022, 24. jaanuaril 2023 ja 24. märtsil 2023 toimunud konsultatsioonidel konsulteeriti kõigi 27 liikmesriigi ekspertidega.

Kohtumiste käigus esitasid komisjoni talitused teksti muudetud versioonid, võttes arvesse igal koosolekul komisjoni talitustele suuliselt või kirjalikult esitatud tähelepanekuid ja märkusi. Euroopa Parlamendi eksperdid võisid nendel kohtumistel osaleda vaatlajatena.

Sidusrühmadel oli võimalus hinnata delegeeritud määruse eelnõu eri versioone pärast nende lisamist komisjoni eksperdirühmade registrisse. Selle põhjal saadud märkusi on arvesse võetud nii palju kui võimalik.

Märkusi saadi ka üldise avaliku konsultatsiooni käigus, mis toimus tänu delegeeritud määruse eelnõu avaldamisele parema õigusloome portaalis ajavahemikus 21.4.2023 kuni 19.5.2023, ning neid märkusi võeti ka arvesse.

Tagasisidet saadi 41 sidusrühmalt, kes esindavad ettevõtjaid/äriühinguid, ettevõtjate ühendusi, valitsusväliseid organisatsioone ja ametiühinguid. Suurem osa tagasisidest saadi kahest liikmesriigist (66%). Enamikul juhtudel oli teemaks päritoluriigi kohustuslik märkimine märgistusel. Mitmes sisendis (enamasti ühe liikmesriigi ettevõtjatelt ja töötajatelt) oli

osutatud neljanda rühma puhul kaasnevatele probleemidele, välja olid toodud kulud ja ettevõtjate vajadus toodet kohandada. Tundub, et nende sisendite puhul ei teatud, et neljanda rühma puhul rakendatakse kehtiva määrusega (EL) nr 543/2011 kehtestatud kohustust märkida ära päritoluriik ning delegeeritud määruse eelnõuga üksnes suurendatakse asjaomaste õigusnormide ja toodete määratluse selgust, nagu liikmesriigid on nõudnud. Suuremas osas väideti tagasisides, et uus sõnastus takistab neil sellise puu- ja köögivilja kasutamast, mis ei vasta turustamisstandarditele, ning see võib suurendada toidu raiskamist. Mõnes muus tagasisides, eelkõige tootjate ja tarbijaühenduste omas, ollakse päritoluriigi märkimise kohustuse poolt ning mõnel juhul soovitakse seda veelgi laiendada, et anda tarbijatele piisavat teavet. Komisjon leiab, et eelnõus on pakutud välja piisav kompromiss: tarbijad saavad teha valikuid piisava informeerituse alusel ja teatavatel ettevõtjatel jääb aega eeskirjadega kohaneda. Viimase lihtsustamiseks nähakse eelnõus ette piisavalt pikk tähtaeg, millal tuleb hakata uusi eeskirju kohaldama (1. jaanuar 2025). Pärast kommentaare toidu raiskamise ohu kohta tehti eelnõus muudatusi, et selgitada, et neljanda rühma toodete suhtes võib kohaldada lihtsustamist, mis on lubatud eri toodete ja tooteliikide segude puhul, samuti võib teha erandi sellistele valmististes kasutatavatele värsketele toodetele, et need vastaksid turustusnormidele. Samuti on selgitatud, et neljanda rühma toodete suhtes ei kohaldata ühtegi muud üldist või konkreetset turustamisstandardit, välja arvatud päritolu märkimine. Heategevusorganisatsioonidelt saadud muu tagasiside oli seotud annetatud puu- ja köögivilja turustamisstandardist erandi tegemisega. Ettepanekus on juba sätestatud erand enamikest nõuetest, välja arvatud mõned elemendid, millega tagatakse, et annetatud tooted ei halvene ülemäära. Veel üks muudatus, mis tehti pärast teatavaid sisendeid, on seotud ebasoodsamates kliimapiirkondades toodetud banaanide turustamisstandardi edasise lihtsustamisega.

Ühtlasi teavitati partnereid WTOst.

3. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI ÕIGUSLIK KÜLG

Käesolev delegeeritud õigusakt põhineb määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 75 lõikel 2, artikli 76 lõikel 4 ja artiklil 89.

Delegeeritud õigusaktiga täiendatakse ühise turukorralduse määrust, liidetakse omavahel ja muudetakse praegu komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 543/2011, komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 1333/2011 ja komisjoni määruses (EÜ) nr 1666/1999 esitatud eeskirju turustamisstandardite kohta ning viiakse need eeskirjad kooskõlla strateegiaga „Talust taldrikule“, samuti muudetakse maasikaid käsitlevat konkreetset turustamisstandardit ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 543/2011, komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1333/2011 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1666/1999.

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

17.8.2023,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 turustamisstandardite osas puu- ja köögiviljasektoris, teatavate töödeldud puu- ja köögiviljatoodete puhul ja banaanisektoris ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 1666/1999 ning komisjoni rakendusmäärused (EL) nr 543/2011 ja (EL) nr 1333/2011

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007,¹ eriti selle artikli 75 lõiget 2, artikli 76 lõiget 4 ja artiklit 89,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrusega (EL) nr 1308/2013 on kehtestatud põllumajandusturgude ühine korraldus, mis hõlmab muu hulgas puu- ja köögiviljasektorit, töödeldud puu- ja köögiviljatoodete sektorit ning banaanisektorit. Määrusega on antud komisjonile ka õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte turustamisstandardite kohta kõnealustes sektorites.
- (2) Komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 543/2011² on kehtestatud üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga ning nähtud ette turustamisstandardid ja neile vastavuse kontroll kõigi värskete puu- ja köögiviljade puhul. Komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 1333/2011³ on sätestatud banaanide turustamisstandardid, nende turustamisstandardite järgimise kontrolli eeskirjad ja teabeedastusnõuded banaanisektoris. Komisjoni määruses (EÜ) nr 1666/1999⁴ on sätestatud üksikasjalikud rakenduseeskirjad teatavate kuivatatud viinamarja sortide turustamise miinimumnõuete puhul. Kõnealused määrused võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007⁵ alusel. Määrus (EÜ) nr 1234/2007 on vahepeal asendatud määrusega (EL) nr 1308/2013, mis sisaldab volitusi, mis põhinevad Lissaboni lepinguga kehtestatud volituste õigusraamistikul.

¹ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

² Komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga (ELT L 157 15.6.2011, lk 1).

³ Komisjoni 19. detsembri 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1333/2011, millega sätestatakse banaanide turustamisstandardid, nende turustamisstandardite järgimise kontrolli eeskirjad ja teabeedastusnõuded banaanisektoris (ELT L 336, 20.12.2011, lk 23).

⁴ Komisjoni 28. juuli 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1666/1999, millega sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/96 üksikasjalikud rakenduseeskirjad teatavate kuivatatud viinamarja sortide turustamise miinimumnõuete puhul (EÜT L 197, 29.7.1999, lk 32).

⁵ Nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (EÜT L 299, 16.11.2007, lk 1).

- (3) Selleks et ühtlustada ja lihtsustada eespool nimetatud sektorites kohaldatavaid turustamisstandardeid, vastavuskontrolli ja teatamist käsitlevaid eeskirju, teha saadud kogemustest tulenevalt vajalikud muudatused ja viia eeskirjad vastavusse määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud volitustega, on asjakohane koondada need ühtsesse eeskirjade kogumisse, mis on sätestatud delegeeritud määruses ja rakendusmääruses, ning tunnistada kehtetuks määrus (EÜ) nr 1666/1999 ning rakendusmäärused (EL) nr 543/2011 ja (EL) nr 1333/2011.
- (4) Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 75 lõike 1 punktidega b, c ja d on komisjonil lubatud kehtestada puu- ja köögivilja, töödeldud puu- ja köögivilja ning banaanide turustamisstandardid. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 76 lõikega 1 on ette nähtud, et puu- ja köögiviljasektori tooteid, mis on mõeldud tarbijale värskelt müümiseks, võib turustada üksnes siis, kui need on veatud ja standardse turustuskvaliteediga ning kui on näidatud nende päritoluriik. Kõnealuse sätte ühetaoliseks rakendamiseks on asjakohane kehtestada ja näha ette kõigi värskete puu- ja köögiviljade üldise turustamisstandardi üksikasjad.
- (5) Konkreetsed turustamisstandardid tuleks jätta alles selliste puu- ja köögiviljade puhul, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 76 lõiget 1, standardite puhul tuleks tugineda nende asjakohasuse hindamisele, võttes eelkõige arvesse tooteid, millega kaubeldakse Eurostati rahvusvahelise kaubavahetuse üksikasjaliku statistika võrdlusandmebaasi Comexti andmete põhjal jätkuvalt väärtuseliselt enim.
- (6) Töödeldud puu- ja köögiviljatooted ning küpsed banaanid ei ole määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 76 lõikega 1 ega konkreetse turustamisstandardiga hõlmatud. Samas on päritolumärgistus tarbijate jaoks asjakohane ja vajalik seoses komisjoni 20. mai 2020. aasta teatisega „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (strateegia „Talust taldrikule“),⁶ mille eesmärk on samuti anda tarbijatele võimalus teha teadlikke ja kestlikke toiduvalikuid, ning seetõttu peaks see olema kohustuslik ka selliste toodete puhul, mis on mõeldud otsetarbimiseks pärast lihtsaid toiminguid, nagu kuivatamine või valmimine.
- (7) Võttes arvesse liidus turustatavate banaanisortide mitmekesisust ja turustamistavasid, tuleks jätta valmimata roheliste banaanide miinimumstandardid alles. Samas tuleks viia banaanide turustamisstandard kooskõlla *Codex Alimentarius*'ega ja laiendada seda suuremale arvule sortidele, et vältida tarbetuid kaubandustõkkeid. Et strateegia „Talust taldrikule“ abil oleks vähem toidu raiskamist ja toidukadu ning portsjonite koostamisel oleks rohkem kombineerimisvõimalusi, tuleks jätta välja *Codex Alimentarius*'es sätestatud miinimumsuurus vähemalt neli banaani kämblal või kämbla osal. Taotletavaid eesmärke silmas pidades on asjakohane lubada banaane tootvatel liikmesriikidel kohaldada oma territooriumil oma toodangu suhtes riiklikke standardeid, tingimusel et need eeskirjad ei ole vastuolus liidu standarditega ega takista banaanide vaba liikumist liidus.
- (8) Arvesse tuleks võtta asjaolu, et kliimatingimuste tõttu on tootmistingimused keerulisemad Madeiral, Assooridel, Algarves, Kanaari saartel, Kreetal, Lakonial ja Küprosel. Seetõttu ei kasva teatavad banaanid neis geograafilistes piirkondades rahvusvahelises standardis sätestatud miinimumpikkuseni. Neil juhtudel tuleks lubada selliste banaanide turustamist.

---

⁶ COM(2020) 381 final.

- (9) Üksikutele toodetele konkreetsete turustamisstandardite kehtestamisel peaksid kõnealused standardid vastama ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni vastuvõetud standarditele, et vältida asjatuid kaubandustõkkeid. Kui Euroopa Liidu tasandil ei ole konkreetseid turustamisstandardeid vastu võetud, tuleks need lugeda üldisele turustamisstandardile vastavaks juhul, kui toodete valdaja on võimeline tõendama, et tooted vastavad ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni kõigile kohaldatavatele standarditele.
- (10) Selleks et võtta arvesse strateegiat „Talust taldrikule“ ja tarbijate huve, peaks kõigi käesoleva määrusega hõlmatud sektorite turustamisstandarditesse jääma alles kõrged kvaliteedinõuded, mis tagavad rahvusvahelise konsensuse, kuid samas tuleks edendada alternatiivseid kasutusviise, et vältida toidukadu ja toidu raiskamist, kui standardit ei järgita. See peaks kehtima kõigi toodete kohta, mis ei vasta UNECE turustamisstandardite II klassi nõuetele, kuid on siiski söödavad. Seepärast tuleks ette näha erandid, mille alusel kohaldada turustamisstandardeid selliste toodete puhul, mis on ette nähtud töötlemiseks või mida tootja müüb otse tarbijatele.
- (11) Teatavad puu- ja köögiviljatooted võivad olla omadustega, mis ei vasta kohaldatavatele turustamisstandarditele. Sellest hoolimata võivad aga kõnealuste toodetega seotud traditsioonilised kasvatusmeetodid ja kohalik tarbimine olla üldtuntud. Selleks et tooteid, mida kohalikud kogukonnad peavad tarbimiskõlblikeks, kuid mis ei vasta liidu turustamisstandarditele, saaks kohalikul tasandil takistusteta turustada, tuleks need tooted vabastada liidu turustamisstandarditest, välja arvatud juhul, kui see erand tõenäoliselt takistab või moonutab konkurentsi olulisel osal siseturust või ohustab vabakaubandust või aluslepingu artikli 39 eesmärkide saavutamist.
- (12) Mitme puu- ja köögiviljatoote puhul võiks teha turustamisstandarditest erandi ja vähendada nii ettevõtjate kui ka määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 76 lõike 4 kohaselt kontrollide tegevate asutuste halduskoormust. Samas on päritolumärgistus tarbijate jaoks siiski vajalik ja vastab strateegia „Talust taldrikule“ poliitikasuunistele pakkuda rohkem teavet, mille alusel tarbijad saaksid teha teadlikumaid valikuid, ning selleks peaks päritoluriigi märkimine olema selliste toodete puhul kohustuslik.
- (13) Et vähendada ettevõtjate halduskoormust, mõjutamata samas toodete kvaliteeti, tuleks lihtsustada annetusteks mõeldud toodete turustamisstandardeid. Kui tootel on selge märgis, et see on ette nähtud annetamiseks, peaksid muud märgistusandmed olema vabatahtlikud. See peaks siiski vastama kvaliteedilt üldistele turustamisstandarditele, et kaitsta annetuse saajat.
- (14) Selleks et tagada kontrollide nõuetekohane ja tõhus läbiviimine, peaksid arved ja saatedokumendid, välja arvatud tarbijatele ettenähtud dokumendid, sisaldama turustamisstandardites sisalduvat teatavat põhiteavet.
- (15) Turustamisstandarditega nõutava teabe üksikasjad peaksid olema pakendile ja/või märgisele selgelt märgitud. Selleks et vältida pettusi ja tarbija eksitamist, peaksid turustamisstandarditega nõutava teabe üksikasjad olema tarbijale kättesaadavad enne ostu sooritamist; eelkõige kehtib see kaugmüügi suhtes, mille puhul on kogemused näidanud, et on olemas pettuse oht ja turustamisstandarditega pakutava tarbijakaitse vältimise oht.
- (16) Et tarbijaid klassi osas mitte eksitada, ei tohiks jaemüügi etapis nõutavad teabeandmed sisaldada selliseid sõnu nagu „ülihea“, „parim“ või sarnast sõnastust, mis ei ole ette nähtud toote tegeliku kvaliteedi kirjeldamiseks, siia alla ei kuulu võimalus esitada mis

tahes muud teavet, nagu „toodud lennukiga“ või sarnast faktilist teavet, mis ei eksita tarbijat.

- (17) Selleks et tarbijat toodete päritolu osas ei eksitataks, peaks päritoluriigi tähis olema paremini nähtav kui pakendajariigi tähis.
- (18) Pakendid, mis sisaldavad käesoleva määrusega hõlmatud eri toodete või tooteliikide segusid, on vastavalt teatavale tarbijanõudlusele muutumas turul üha tavapärasemaks. Ausa kaubandusega on ette nähtud, et samas pakendis müüdavad tooted või tooteliigid on samaväärse kvaliteediga. Toodete puhul, mille jaoks liidu standardeid ei ole vastu võetud, saab seda tagada üldsätetele tuginedes. Tuleks sätestada märgistamisnõuded samas pakendis olevate eri tüüpi värskete puu- ja köögivilja segude jaoks. Need peaksid olema turustamisstandardites sätestatud reeglitest vähem rangemad, kuna segude märgistamine on töömahukam ja märgistuse kasutamine võib takistada nende toodete turustamist.
- (19) Puu- ja köögivilja import kolmandatest riikidest tuleks viia kooskõlla turustamisstandardite või nendega samaväärsete normidega. Seepärast tuleks sätestada tingimused, mille alusel otsustada, et imporditud tooted vastavad liidu turustamisstandarditele samaväärsel tasemel.
- (20) Selleks et anda ettevõtjatele ja riiklikele ametiasutustele piisavalt aega käesoleva määrusega kehtestatud muudatustega kohanemiseks, tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2025.
- (21) Võttes arvesse, et määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud volitused on sisuliselt seotud eeskirjadega, milles käsitletakse turustamisstandardeid, puu- ja köögiviljasektori toodete kvaliteedi miinimumnõudeid ning imporditud toodete vastavust liidu turustamisstandarditele, on asjakohane sätestada need eeskirjad samas delegeeritud õigusaktis,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Sissejuhatavad sätted

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad, millega täiendatakse määrust (EL) nr 1308/2013 seoses kõnealuse määruse artikli 75 lõikes 1 osutatud turustamisstandarditega, kõnealuse määruse artiklis 76 osutatud värskelt müügiks ette nähtud puu- ja köögiviljasektori toodete turustamise miinimumnõuetega ning imporditud toodete vastavusega liidu turustamisstandarditele, nagu on osutatud kõnealuse määruse artiklis 89.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmiste sektorite ja toodete suhtes:
  - (a) puu- ja köögiviljasektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis i;
  - (b) kuivatatud puuviljad, mis kuuluvad CN-koodide 0804 20 90, 0806 20 ja ex 0813 alla ja on loetletud kõnealuse määruse I lisa X osas;

- (c) banaanid, mis kuuluvad CN-koodi 0803 90 10 alla ja on loetletud kõnealuse määruse I lisa XI osas.
3. Käesoleva määruse tähenduses, tuleks toodete päritoluriik kindlaks määrata kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013⁷ artikliga 60.

II PEATÜKK

Turustamisstandardid

Artikkel 2

Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud puu- ja köögivilja üldine turustamisstandard

1. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 76 lõikes 1 sätestatud nõuded moodustavad artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud puu- ja köögivilja üldise turustamisstandardi.
Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud puu- ja köögivilja peab vastama kõnealusele üldisele turustamisstandardile, välja arvatud juhul, kui nende suhtes kohaldatakse mingit kindlat turustamisstandardit.
Üldise turustamisstandardi üksikasjad on sätestatud käesoleva määruse I lisa A osas.
2. Kui lõikes 1 osutatud puu- ja köögivilja valdaja suudab tõendada, et tooted vastavad ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) poolt vastu võetud kõigile kohaldatavatele standarditele, loetakse asjaomaseid tooteid lõikes 1 osutatud üldisele turustamisstandardile vastavaks.
3. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „valdaja“ füüsilist või juriidilist isikut, kelle valduses asjaomased tooted on või kes pakub neid müügiks kaugmüügi või mis tahes digitaalsel teel.

Artikkel 3

Teatavate töödeldud puu- ja köögiviljatoodete ning küpsete banaanide päritolu märkimine

Päritoluriik peab olema märgitud järgmistel toodetel:

- (a) kuivatatud puuviljad, mis kuuluvad CN-koodi 0813 alla ja on loetletud määruse (EL) nr 1308/2013 I lisa X osas;
- (b) kuivatatud viigimarjad, mis kuuluvad CN-koodi 0804 20 90 alla;
- (c) kuivatatud viinamarjad, mis kuuluvad CN-koodi 0806 20 alla;
- (d) küpsed banaanid, mis kuuluvad CN-koodi 0803 90 10 alla ja on küpsenud liidu territooriumil.

Artikkel 4

Puu- ja köögivilja ning banaanide konkreetsed turustamisstandardid

1. I lisa B osas kehtestatud konkreetsetele turustamisstandarditele peavad vastama järgmised tooted või sektor:

---

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

- (a) õunad;
- (b) tsitrusviljad;
- (c) kiivid;
- (d) salat, káhar endiivia ja eskariool;
- (e) virsikud ja nektariinid;
- (f) pimid;
- (g) maasikad;
- (h) paprikad;
- (i) lauaviinamarjad;
- (j) tomatid;
- (k) banaanid.

2. Lõike 1 punkti k kohaldamisel kohaldatakse järgmist:

- (a) banaanisektoris on I lisa 11. osa B osas kehtestatud konkreetne turustamisstandard banaanide puhul, mis kuuluvad kõnealuse lisa liites loetletud sortidesse, välja arvatud töötlemiseks ettenáhtud banaanid. Seda turustamisstandardit kohaldatakse kolmandatest riikidest pärit banaanide suhtes vabasse ringlusse lubamise etapil, liidust pärit banaanide suhtes liidu esimeses mahalaadimiskohas ja tarbijale värskest tarnimiseks ettenáhtud banaanide suhtes tootmispiirkonnas pakkimishoonest väljaviimise etapil.
- (b) Punktis a osutatud konkreetne turustamisstandard ei mõjuta selliste siseriiklike eeskirjade kohaldamist hilisematel turustusetappidel, mis:
  - i) ei takista kolmandatest riikidest või muudest liidu piirkondadest pärit ja esimeses lõigus osutatud turustamisstandarditele vastavate banaanide vaba ringlust; ning
  - ii) ei ole vastuolus esimeses lõigus osutatud turustamisstandardiga.

Artikkel 5

Erandid ja vabastused turustamisstandardite kohaldamisel

1. Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 76 lõigetest 2 ja 3

- (a) ei nõuta turustamisstandarditele vastavust järgmiste toodete puhul:
  - i) tooted, millele on selgelt märgitud sõnad „töötlemiseks ettenáhtud“ või „loomatoiduks“ või muu samaväärne väljend ja mis on
    - ette náhtud tööstuslikuks töötlemiseks, või
    - mis esitatakse jaemüügi etapis tarbijale isiklikuks kasutamiseks ja mida töötleb tarbija, või
    - ette náhtud käesoleva lõike punkti b alapunktis xvii osutatud toodete valmistamiseks, või
    - ette náhtud loomatoiduks või muul otstarbel kui toiduna kasutamiseks;

- ii) tooted, mille tootja müüb tarbijale isiklikuks kasutamiseks oma põllumajandusettevõttes või pädeva asutuse määratletud tootmispiirkonnas:
    - kohalikul turul, ainult tootjatele ette nähtud kohas, või
    - otse kättetoimetamise teel;
  - iii) määruse (EL) nr 1308/2013 I lisa IX osa kohaselt puu- ja köögiviljana klassifitseeritud taimede seemnete idandamisel saadud söödavate võrsetena turustatavad tooted;
  - iv) konkreetse piirkonna tooted, mida müüakse selle piirkonna jaekaubanduses üldtuntud traditsiooniliste tarbimistavade alusel või erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud tingimustel;
- (b) ei nõuta turustamisstandarditele vastavust järgmiste toodete puhul, välja arvatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 76 lõikes 1 osutatud märke päritoluriigi kohta:
- i) CN-koodide ex 0709 51 kuni ex 0709 56 ja 0709 59 alla kuuluvad metsaseened;
  - ii) CN-koodi 0709 99 40 alla kuuluvad kapparid;
  - iii) CN-koodi 0802 11 10 alla kuuluvad mõrumandlid;
  - iv) CN-koodi 0802 12 alla kuuluvad kooritud mandlid;
  - v) CN-koodi 0802 22 alla kuuluvad kooritud sarapuupähklid;
  - vi) CN-koodi 0802 32 alla kuuluvad kooritud kreeka pähklid;
  - vii) CN-koodi 0802 52 alla kuuluvad kooritud pistaatsiad;
  - viii) CN-koodi 0802 62 alla kuuluvad kooritud makadaamiapähklid;
  - ix) CN-koodi 0802 92 alla kuuluvad kooreta piiniapähklid;
  - x) CN-koodi 0802 99 10 alla kuuluvad pekanipähklid;
  - xi) CN-koodi 0802 99 90 alla kuuluvad muud pähklid;
  - xii) CN-koodi 0803 10 90 alla kuuluvad kuivatatud jahubanaanid;
  - xiii) CN-koodi ex 0805 alla kuuluvad kuivatatud tsitrusviljad;
  - xiv) CN-koodi 0813 50 31 alla kuuluvad troopiliste pähklite segud;
  - xv) CN-koodi 0813 50 39 alla kuuluvad muude pähklite segud;
  - xvi) CN-koodi 0910 20 alla kuuluv safran;
  - xvii) määruse (EL) nr 1308/2013 I lisa IX osas loetletud puu- ja köögiviljana klassifitseeritud tooted, mis on läbinud mis tahes ettevalmistuse, mis ületab kohaldatavas ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eristandardis osutatud müügiettevalmistuse ulatust, või mis ei ole terved üldise turustamisstandardi tähenduses, ning pärast mida on puu- ja köögivili vahetult tarbitav värskelt või kuumtöödeldult.
- (c) annetuse puhul, mis ei ole tasuta jagamine, mis on hõlmatud määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 222 osutatud kokkulepete ja otsustega või mida toetatakse

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115⁸ artikli 52 kohaste rakenduskavade raames, peavad käesoleva määrusega hõlmatud tooted vastama üldisele turustamisstandardile, välja arvatud märgistamist käsitlevad sätted, tingimusel et need on selgelt märgistatud sõnadega „annetuseks mõeldud“ või samaväärse märgistusega.

2. Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 76 lõigetest 2 ja 3 ei nõuta järgmiste toodete vastavust turustamisstandarditele asjaomases liikmesriigis määratletud tootmispiirkonnas, sealhulgas juhul, kui kõnealune tootmispiirkond on asjaomaste liikmesriikide määratletud riikidevaheline ala:
  - (a) tooted, mida kasvataja müüb või tarnib ettevalmistus- ja pakkimiskohtadesse või ladudesse või mis tema põllumajandusettevõttest sinna veetakse;
  - (b) tooted, mis veetakse ladudest ettevalmistus- ja pakkimiskohtadesse;
  - (c) EList pärit tooted, mis ei vasta käesolevas määruses sätestatud turustamisstandarditele vääramatu jõu olukorra⁹ tõttu, mis võimaldab liikmesriikidel otsustada, et tooteid võib nende territooriumil turustada nende poolt kindlaks määratud tingimustel.
3. Lõike 1 punkti a alapunktides i ja ii ning punktis c ja lõikes 2 sätestatud erandite kohaldamiseks esitavad ettevõtjad liikmesriigi pädevale asutusele tõendid selle kohta, et hõlmatud tooted vastavad kõnealustes lõiges sätestatud tingimustele, eelkõige nende kavandatud kasutuse korral.
4. Ettevõtjad võivad kohaldada lõike 1 punkti a alapunktis iv sätestatud erandit üksnes juhul, kui liikmesriigid on varem vastu võtnud eeskirjad selliste toodete suhtes erandi tegemiseks. Sellised eeskirjad ei takista ega moonuta konkurentsi olulisel osal siseturust, ei ohusta vabakaubandust ega aluslepingu artikli 39 eesmärkide saavutamist. Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamata eeskirjadest, mille nad on selles suhtes vastu võtnud. Komisjon teavitab teisi liikmesriike eelnimetatud eeskirjadest teatamistest.
5. Lõike 2 punktis c ja lõikes 4 osutatud teated komisjonile edastatakse vastavalt komisjoni delegeeritud määrusele (EL) 2017/1183¹⁰.

Artikkel 6

Teabe üksikasjad tarneahelas

1. I lisa kohased teabega seotud kohustuslikud üksikasjad peavad olema esitatud loetavalt ja nähtavalt pakendi ühel küljel, kas trükitud otse pakendile või pakendi lahutamatu osa moodustavale märgisele või kinnitatud pakendi külge, ning need ei tohi olla eksitavad.

---

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 1).

⁹ Komisjoni teatis C(88)1696 vääramatu jõu kohta Euroopa põllumajandusõiguses (EÜT C 259, 6.10.1988, lk 10).

¹⁰ Komisjoni 20. aprilli 2017. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/1183, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 1307/2013 ja (EL) nr 1308/2013 seoses komisjonile edastatava teabe ja dokumentidega (ELT L 171, 4.7.2017, lk 100).

2. Lahtiselt veetavate ja otse transpordivahendile laaditud kaupade puhul kantakse lõikes 1 osutatud teabe üksikasjad kaupade saatelehele või saatelehele, mis on transpordivahendis asetatud nähtavasse kohta.
3. Sidevahendi abil sõlmitud lepingute puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL¹¹ artikli 2 punkti 7 tähenduses peavad teabe üksikasjad, sealhulgas müügiks pakutava toote tegelik päritoluriik, olema kättesaadavad enne ostu sooritamist.
4. Arvetel ja saatedokumentidel, välja arvatud tarbijatele ettenähtud kviitungid, on märgitud asjaomase toote nimetus ja päritoluriik ning vajaduse korral toote klass, sort või kaubanduslik tüüp, juhul kui seda nõutakse konkreetse turustamisstandardi puhul, või asjaolu, et toode on ette nähtud töötlemiseks.
5. Võimalus märkida ära I lisa B osas osutatud piirkondlik või kohalik päritolu ei piira teatavate geograafiliste tähiste kaitset vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1151/2012¹².

Artikkel 7

Teabe üksikasjad jaemüügietapis

1. Jaemüügietapis peavad käesoleva määruse kohaselt nõutavad teabe üksikasjad olema loetavad ja nähtavad. Tooteid võib esitada müügiks tingimusel, et jaemüüja esitab nähtaval kohal toote juures ja loetavalt ning sellisel viisil, et tarbijat ei eksitataks, teabe üksikasjad päritoluriigi ning vajaduse korral klassi, suuruse ja sordi või kaubandusliku tüübi kohta.

Lisamõisteid, mis viitavad paremale/kõrgemale kvaliteedile, ei tohi lisada. Eelkõige ei tohi märgistus sisaldada ühtegi kvaliteeditunnust, välja arvatud I lisas sätestatud märgistusnõudes täpsustatud teave.

Kui märgistus on pakendaja ja/või lähetaja riik või sort viitab asukohale, siis tuleb päritoluriik märkida suuremalt ja nähtavamalt kui pakendaja ja/või lähetaja riik ning sort, kui need on erinevad.
2. Toodete puhul, mis on pakendatud müügipakendisse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011¹³ tähenduses, tuleb lisaks kogu turustamisstandarditega nõutavale teabele märkida ka netokaal vastavalt kõnealuses määruses sätestatud eeskirjadele.

---

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012, põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18).

Artikkel 8
Segud

1. Pakendeid netokaaluga kuni 10 kg, mis sisaldavad käesoleva määrusega hõlmatud eri toodete või tooteliikide segusid, võib turustada, kui:
  - (a) tooted ja tooteliigid on ühtlase kvaliteediga ning iga asjaomane toode vastab asjakohasele konkreetsele turustamisstandardile või kui seda ei ole kehtestatud, siis üldisele turustamisstandardile;
  - (b) pakend on märgistatud vastavalt käesolevale määrusele ja määruse (EL) nr 1169/2011 kohaldatavatele sätetele ning
  - (c) eri toodete segu ei ole niisugune, mis võiks tarbijat eksitada.
2. Lõike 1 punkti a nõudeid ei kohaldata selliste segus sisalduvate toodete suhtes, mis ei ole artiklis 1 osutatud puu- ja köögivilja-, kuivatatud puuviljade või banaanisektori tooted.
3. Kui käesoleva määrusega hõlmatud eri toodete või tooteliikide segus sisalduvad tooted on pärit rohkem kui ühest liikmesriigist või kolmandast riigist, võib asjaomaste päritoluriikide täisnimed asendada ühega järgmistest märgetest:
  - (a) „EL“;
  - (b) „ELi-väline“;
  - (c) „EL ja ELi-väline“.

III PEATÜKK

Imporditud toodetega seotud turustamisstandardid

Artikkel 9

Tingimused, mille alusel loetakse imporditud tooted samaväärseks nõuetele vastavuse tasemega

1. Artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud sektori puhul võib komisjon kolmanda riigi taotlusel kiita heaks turustamisstandarditele vastavuse kontrollid, mida kõnealune kolmas riik teeb enne liitu importimist.
2. Lõikes 1 osutatud heakskiidu võib anda kolmandatele riikidele, kus liitu eksporditavate toodete puhul järgitakse kooskõlas komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/xxxx [väljaannete talitus: palun lisada C(2023) 5449 number]¹⁴ artikli 8 lõikega 2 liidu turustamisstandardeid või vähemalt nendega samaväärseid standardeid.
3. Heakskiit antakse ainult asjaomases kolmandast riigist pärit toodetele ning see võib piirduda teatavate toodetega.
4. Lõikes 1 osutatud heakskiidu saamiseks peavad turustamisstandarditele vastavuse kontrollimise eest vastutavad kolmanda riigi kontrolliasutused:

---

¹⁴ Komisjoni [...] rakendusmäärus (EL) 2023/xxxx, millega kehtestatakse turustamisstandarditele vastavuse kontrolli eeskirjad puu- ja köögiviljasektoris, teatavate töödeldud puu- ja köögiviljatoodete sektoris ning banaanisektoris (ELT L [...], [...], lk [...]). [väljaannete talitus: palun lisada C(2023) 5449 number, kuupäev ja ELT viited]

- (a) olema kolmanda riigi pädeva asutuse poolt ametlikult tunnustatud ametiasutused või asutused;
- (b) esitama piisavad tagatised ja neil peavad olema töötajad, seadmed ja rajatised, mis on vajalikud kontrollide tegemiseks vastavalt rakendusmääruse (EL) 2023/xxxx [väljaannete talitus: palun lisada C(2023) 5449 number] artikli 10 lõikes 1 osutatud meetoditele või samaväärsetele meetoditele.

IV PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 10

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 543/2011 ning rakendusmäärused (EL) nr 1333/2011 ja (EÜ) nr 1666/1999 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja rakendusmäärusele (EL) 2023/xxxx [väljaannete talitus: palun lisada C(2023) 5449 number] ning neid loetakse vastavalt käesoleva määruse II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 11

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025, välja arvatud artikli 5 lõike 1 punkt c, mida kohaldatakse alates käesoleva määruse jõustumisest.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 17.8.2023

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN